

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EĞLENCE HİZMETLERİ

SAHNE GÖSTERİLERİ

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ - 1	3
1. SAHNE GÖSTERİLERİ HAZIRLAMA	3
1.1. Çeşitleri	4
1.1.1. Dans	4
1.1.2. Drama	6
1.1.3. Yarışma	11
1.1.4. Özel Yetenek Gösterileri (İllüzyon, Hokkabaz V.B.)	13
1.1.5. Pantomim	13
1.1.6. Müzik Dinletileri	15
1.2. Programı Tespit Etme	15
1.3. Aktivite Alanını Hazırlama	20
1.3.1. Programın Uygulanacağı Aktivite Alanını Tespit Etme	20
1.3.2. Aktivite Alanına ve Programa Uygun Ses Ve Işık Sistemlerini Tespit Etme	20
1.3.3. Aktivite Alanının Hazırlanmasını Sağlama	21
1.3.4. Dekor Ve Kostümleri Hazırlama	21
UYGULAMA FAALİYETİ	23
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	25
ÖĞRENME FAALİYETİ – 2	27
2. MİKROFON KULLANMA	27
2.1. Tanımı	27
2.2. Mikrofonun Önemi	27
2.3. Mikrofonun Özellikleri	28
2.4. Mikrofon Kullanımında Dikkat Edilecek İlkeler	28
2.4.1. Ses ve Nefesi Kullanma	28
2.4.2. Sahnede Duruş	30
2.4.3. Beden Dilini Kullanma	30
2.4.4. Akıcı Konuşma	30
2.4.5. Pratik Olma	31
UYGULAMA FAALİYETİ	32
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	34
ÖĞRENME FAALİYETİ – 3	36
3. SAHNE GÖSTERİLERİNİ AKTİVİTELERDE KULLANMA	36
3.1. Gösteriyi Planlama	36
3.2. Uygulama	37
3.3. Değerlendirme	40
UYGULAMA FAALİYETİ	42
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	44
MODÜL DEĞERLENDİRME	45
CEVAP ANAHTARLARI	46
KAYNAKÇA	47

AÇIKLAMALAR

ALAN	Eğlence Hizmetleri
DAL/MESLEK	Animatörlük
MODÜLÜN ADI	Sahne Gösterileri
MODÜLÜN TANIMI	Eğlence hizmetleri departmanında tesisin ve konukların özelliklerine uygun olarak sahne gösterileri hazırlama ve aktivitelerde uygulama konularını içeren öğrenim materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Sahne gösterilerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile; Eğlence hizmetleri departmanında tesis ve konuk özelliklerine uygun olarak hazırlanan sahne gösterilerini doğru uygulayabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Eğlence hizmetleri departmanında konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak çeşitli kaynaklardan araştırarak sahne gösterilerini hazırlayabileceksiniz.2. Eğlence hizmetleri departmanında mikrofon kullanma tekniklerine uygun olarak mikrofonda konuşabileceksiniz.3. Eğlence hizmetleri departmanında konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak hazırlanan sahne gösterileri programını doğru uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, sektör, sahne, aktivite alanı Donanım: Bilgisayar donanımı ve Internet ortamı, projeksiyon cihazı, VCD, DVD, Tepegöz, televizyon, dekor ve aksesuarlar, kataloglar, ses ve ışık sistemleri, kostüm ve aksesuarlar
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Kendi kendinizi değerlendirebileceğiniz, çoktan seçmeli ve doğru yanlış tarzındaki değerlendirme soruları yer almaktadır.

GİRİŞ

Sevgili öğrenci ;

Dünyada ve Türkiye’de eğlence sektörü çok hızlı değişmekte ve gelişmekte. Bu amaçla değişik firmalar kurulmakta ve bu sektörde hizmet vermektedir. Gerek konaklama tesislerinde gerekse çeşitli organizasyonlarda gösteriler düzenlenmektedir. Bu faaliyetlerin daha profesyonelce yapılabilmesi için bilinçli, eğitilmiş bireylerle gerçekleştirilecek organizasyonlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu organizasyonlarda görev alacak bireyler dans, drama, yarışma, özel yetenek gösterileri (illüzyon, hokkabaz vb) pantomim, müzik dinletileri ve benzeri konularda yeterlilik sahibi olmalıdır.

Yaşamımızda en çok heyecanlandığımız anlardan biri de mikrofonla yaptığımız ilk konuşmadır. Mikrofonu tutmak, mesafesini ayarlamak ve en önemlisi sesimizin nasıl çıktığını merak etmemiz bizi çok heyecandırır. Bu heyecanın başka bir kaynağı da topluluk karşısında konuşmaktır. Bütün gözlerin üzerimizde olduğu, herkesin bizi dinlediği bu anda acaba “Hata yapar mıyım?” korkusuyla çok heyecanlanırız. Birkaç defa mikrofonla konuşma yapınca bu heyecan azalır. Yaşanan deneyimler sonrasında da heyecan kaybolur.

Sahne gösterileri modülü size eğlence hizmetleri alanında sahne gösterilerini hazırlama, planlama, uygulama konularında gerekli bilgileri verecektir. Sahne gösterileri modülü ile eğlence hizmetleri departmanında konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak amaçlar doğrultusunda çeşitli kaynaklardan araştırma yaparak sahne gösterilerini planlayıp aktivitelerde kullanabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ – 1

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak çeşitli kaynaklardan araştırarak sahne gösterilerin hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki çeşitli işletmelerde sahne programlarında kullanılan gösteri çeşitlerini araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Sahne programları hazırlayıp uygulayan meslek elemanları ile görüşerek hazırlık aşamaları, uygulama alanları, kullanılan araç gereçler konularında bilgi toplayınız. Araştırma sonuçlarınızı rapor haline getirerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. SAHNE GÖSTERİLERİ HAZIRLAMA

Sahne gösterileri eğlence hizmetlerinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Eğlence hizmetleri ile ilgili tüm programlarda sahne gösterileri farklı çeşitleri ile yer almaktadır. İster konaklama tesislerinde olsun ister özel organizasyonlar içinde olsun eğlence programlarının bir ayağını mutlaka sahne gösterileri oluşturmaktadır. Çünkü konuklar yada izleyiciler göze hoş görünen, bir çok görsel öğe ile zenginleştirilmiş, hareketli, coşkulu aktiviteleri izlemekten de bu aktivitelere katılmaktan da büyük zevk alırlar.

Sahne gösterilerinin bir başka özelliği de çeşitlilik arz etmesidir. Sahne gösterileri bir çok farklı aktiviteden oluşabilir. Bu çeşitlilikte sahne gösterilerinin her tür bireye hitap etmesine olanak verir.

Konaklama tesislerinde bir haftalık animasyon programının içinde bir çok gece sahne gösterilerine yer verilmektedir. Bu sayı tesisin özelliklerine ve eğlence departmanının çalışma şekline göre değişiklik gösterebilir. Özel organizasyonlarda ise organizasyonun amacına, yapıldığı yere , katılımcı özelliklerine, organizasyonun süresine göre sahne gösterilerinin sayısı farklılıklar gösterir.

Konaklama tesislerindeki sahne gösterileri konuk profili, işletmenin bütçesi, eğlence departmanı ekibinin özellikleri gibi etkenlere bağlı olarak farklı aktivitelerden oluşur. Sezon boyunca sergilenecek sahne gösterileri sezon başında belirlenerek animasyon programında yerini alır. Programda yer alabilecek sahne gösterilerinin çeşitleri bir sonraki bölümde açıklanmıştır.

1.1. Çeşitleri

Sahne gösterilerinin çeşitlerini ;

- Dans,
- Drama,
- Yarışma,
- Özel yetenek gösterileri,
- Pantomim,
- Müzik dinletileri olarak sıralayabiliriz.

Ancak bunların dışında da sahnede sergilenebilecek her türlü gösteri eğlence hizmetleri alanında kullanılabilir.

1.1.1. Dans

Dans, insanın yeryüzündeki yaşamı kadar eskidir. Mağara resimlerinde bile dansın yer aldığını görebiliriz. İnsanoğlunun içindeki doğallığını, duygularını dışa vurabileceği, hareket etme ihtiyacını karşılayabileceği en güzel ve doğal yollardan biri dandır. Her yaştan insanın dans etmekten yada dans gösterilerini izlemekten zevk aldığını gözlemleyebiliriz.

Eğlence programları içinde en çok yer verilenler dans gsterileridir. Paket programlar içinde çoğunlukla birden fazla dans gösterisi yer almaktadır. Çünkü dans gösterilerinin bir çok özelliği bulunmaktadır:

- Hareketlilik,
- Görsel zenginlik,
- Bedeni kullanma,
- Müzik,
- Göze ve kulağa hitap ediyor oluşu,
- Her yaşa hitap etmesi,
- Farklı milliyetlerden konukların ilgisini çekmesi,

Tüm bu özellikler dans gösterilerinin eğlence programları içinde yer almasını sağlamaktadır.

Dans hareketlerin belirli adım ve kalıplara bölünerek, müziğin ve duyguların yardımı ile parçadan bütüne bir olgu yaratarak sunmadır. Dansı bir gösteri türü olarak düşündüğümüzde ise; müziğin ve duyguların yaratıcılık ile birleştirilerek hareketlere dnştrlp mimik, kostüm, dekor gibi yardımcı öğelerle süslenerek sergilenmesi olarak tanımlayabiliriz.

Resim 1.1: Dans insanın kendini ifade etmesine fırsat tanır.

Bir dans gösterisini elemanları şunlar olacaktır:

- Dansçılar,
- Müzik,
- Kostüm,
- Dekor.

Dans gösterileri genellikle bir sahne üzerinde sergilenir. Ancak yeterli genişlikteki herhangi bir alanda dans gösterisi için kullanılabilir: Bir meydan, büyük bir salon gibi. Önemli olan dans gösterisinin sergileneceği alanın gösterinin özeliğine, dans ekibinin büyüklüğüne uygun olmasıdır. Konaklama tesislerinde bu amaçla inşa edilmiş sahneler bulunmaktadır. Eğer dans gösterisini sergileneceği salon belli ise ekibin büyüklüğünü sahneye göre belirlemek gerekir.

Dans ard arda sıralanan hareketlerle sergilenen bir gösteri türü olduğu için geniş mekanlara ihtiyaç vardır. Sahnede fazla dansçının yer alması karışıklığa ve hareketlerin istenen şekilde sergilenememesine neden olacaktır. Ayrıca dansçıların dışında dekorda sahnede yer alabilir. Ancak her dans gösterisi için dekor zorunlu olmayabilir.

Dans gösterilerinde kostüm ve aksesuarlar görsel zenginliği arttıran bir öğedir. Gösterinin özeliğine ve içeriğine göre kostümler belirlenmelidir. Kostümlerin yanı sıra dans figürlerini tamamlayacak aksesuarlarda kullanılabilir. Örneğin bir şemsiye, bir baston, bir yelpaze v.b. aksesuarlar hem figürleri tamamlayıcı hem de görsel zenginliği arttırıcı bir öğe olarak dans gösterisinde yer alabilir.

Dans gösterileri hareketten yola çıkılarak oluşturulur. Hareketler bir araya gelerek gösterinin bütünü oluşturur. Kullanılan hareketler farklı dans türlerine ait olabilir:

- Klasik danslar,
- Salon dansları
- Latin dansları,
- Halk dansları,

Sayılan dans türlerinden birini seçerek siz de sınıfta arkadaşlarınızla bir dans gösterisi hazırlayabilirsiniz.

Dans gösterilerinde animatörler dansçı olarak rol alırlar. Bazı işletmelerde bütçesinin büyüklüğüne, tesis özelliklerine ve işletme anlayışına bağlı olarak özel dansçı yada koreograf çalıştırabilir.

Daha fazla bilgi için dans dersi modüllerine bakınız.

1.1.2. Drama

Drama, Türk Dil Kurumu sözlüğünde; sahnede oynanmak için yazılmış oyun; acıklı üzüntülü olayları, bazen güldürücü yönlerini de katarak konu alan sahne oyunu türü olarak tanımlanmıştır(1988). Drama, bir anlamıyla tiyatrodaki sahnelenen oyunlardır. Ancak eğlence hizmetlerinde sergilenen drama gösterilerinin sanatsal bir kaygısı yoktur. Bir tiyatro oyunu değildir. Amaç izleyenleri eğlendirerek hoşça vakit geçirmelerini sağlamaktır. Bu nedenle eğlence hizmetlerinde sergilenen drama gösterileri hem süre olarak tiyatro oyunlarından daha kısadır hem de edebi bir metne dayanmaz. Drama gösterilerini tiyatro oyuncuları sergilemez. Ekipte yer alan animatörler görev alır.

Eğlence hizmetlerinde kullanılan drama programları;

- Parodiler,
- Skeçler,
- Müzikaller gibi gösterilerden oluşur.

Pantomim de bir tür olarak drama gösterileri içinde yer alır. Ancak skeç, parodi, müzikal gibi türlerden ayrı özellikler barındırdığı için pantomim ayrı bir başlık olarak ele alınmıştır.

Drama gösterileri konaklama tesislerinde haftalık eğlence programı içinde yer alan bir aktivite olduğu gibi özel günlerde periyodik program dışında da yer verilebilen bir gösteri türüdür. Örneğin bayramlarda, kutlama gecelerinde, özel organizasyonlarda drama gösterileri kullanılır. Konaklama tesislerinde genellikle bir haftalık paket program içinde bir yada iki gece drama gösterilerine ayrılır. Bu işletmeden işletmeye değişiklik gösterir.

Skeçler; güldürü niteliğindeki kısa oyunlardır. Skeçleri; güncel olaylara, sorunlara değinen, kısa süreli, vurucu bir esprile noktalanmış kısa güldürü olarak tanımlayabiliriz. Oyuncu sayısının azlığının yanı sıra oyunun süresi de oldukça kısadır. Bu nedenle bir gecelik sahne gösterisi sırasında birden fazla skeç kullanılır. Bazen de skeçler başka programların arasında sergilenir.

Resim 1.2: Parodiler bilinen eserlerden yola çıkılarak oluşturulur.

Skeçlerde kostüm ve dekorlar kullanılır. Ancak skeçler küçük dekorlarla sergilenebilir. Bir sandalye, bir masa gibi basit eşyalar dekoru oluşturabilir. Skeçlerin sergilenmesi sırasında kahkaha sesi gibi gürültü öğeleri çok olacağından oyuncuların konuşmalarının izleyiciler tarafından duyulabilmesi için ses sisteminin güçlü olması gerekir. Oyuncular da konuşmalarını yaparken izleyici tepkilerine dikkat ederek, gerekiyorsa kısa duraklamalarla ve tane tane anlaşılır şekilde yapmalıdır.

➤ **Çalışma konusu:**

Burada size bir skecin nasıl planlanması gerektiğine dair bir örnek verilmiştir. Siz de çeşitli kaynaklardan araştırma yaparak yada kendiniz bir skeç oluşturarak aşağıda verilen örnek planlama gibi bir skeç planlaması yapınız. Hazırladığınız planlamayı arkadaşlarınızla canlandırarak uygulanabilirliğini ve sonucu değerlendiriniz.

➤ **Skeç örneği: “Şeytan ve Melek”**

Öncelikle skeçte yer alacak karakterler tanımlanmıştır. Karakterlerin fiziksel özellikleri ile ilgili ayrıca belirtilmesi gereken özellikleri varsa karakterler sütununda belirtilmelidir.

En sonda yer alan genel aksesuarlar bölümünde dekora ait özellikler belirtilmiştir.

Karakterler	Kostüm	Aksesuar	Makyaj
Şeytan	Kırmızı pelerin Kırmızı Şalvar Siyah Gömlek Siyah Kuşak	Boynuzlar Tırpan	Kırmızı yüz, yeşil far, siyah eyeliner
Melek	Beyaz Pelerin Beyaz Şalvar Beyaz Gömlek	Nur Çemberi Değnek Beyaz Peruk	Simli Far, Kırmızı Ruj
Garson	Siyah Pantolon Beyaz Gömlek Siyah Kuşak Papyon Garson Ceket	Tepsi Bez Peçete Bardak, Su 1 tabak spagetti Çatal Bıçak	Doğal
Müşteri	Kısa paça pantolon Renkli Gömlek Askılık Renkli çorap		
Genel Aksesuar		1 Masa 1 Sandalye	

Sahne	Müzik	Işık
Karanlık – Jingle	Fade out	Genel – Fade in
Müşteri Restoran a girermiş gibi masaya oturur		
Kısa bir süre sonra Garson Gelir ve sipariş almak ister		
Müşteri mönü ye baktıktan sonra spagetti sipariş eder		
Paçoz müşteriye karşı soğuk tutumlu garson ilk olarak su getirir.		
Daha sonra Spagetti servisi yapar. Şüpeci garson parasını peşin ister.		

Parasını bulamayan müşteri , daha sonra ödiyecedğini söyler		
Garson Çıkar, müşteri heyecanlı bir şekilde parasını aramaya devam eder		
Ne yapacağını şaşırın müşterinin önüne « Şeytan » çıkar		
Şeytan “boş ver parayı, ye sen yemeğini der” ve müşteri rahatlayarak yemeye başlar		
Şeytan çıkar, kısa bir süre sonra « Melek » sahne ye çıkar		
Melek « Olur mu, paran yoksa yiyemezsin bu yemeği, günah » der		
Müşteri vicdan azabı çeker ve yemeği bırakır		
Melek sahneden çıkar		
Şeytan ve melek bu sahneyi 3 kez tekrarlar		
Sonunda Şeytan ve Melek şaşkın müşteriye birlikte gider ve her biri o nu ikna etmeye çalışır		
Sonunda Müşteri sıkılır ve tepkili bir şekilde sahneden çıkar		
Şeytan ve Melek sevinir, ikisi de oturup, Spagettiye yer		

Parodiler; ciddi sayılan bir eserin bir bölümünün yada tamamının alaya alınarak gülünç olacak şekilde sunulduğu oyun türüdür.

Parodi “Farklı Selamlaşmalar”

Karakterler	Kostüm	Aksesuar	Makyaj
Eddy	Siyah Pantolon	2 pin pon topu	Doğal
	Beyaz Gömlek	1 Cüzdan	
	Siyah Kuşak	1 Cep Telefonu	
	Papyon		
Grand	Siyah Pantolon	2 pin pon topu	Doğal
	Beyaz Gömlek	1 Don	
	Siyah Kuşak	1 Cep Telefonu	
	Papyon		

Bu Parodi farklı ülkelerde, kültürlerde ve ortamlarda yaşamların birbirine selamlaşma şekillerini komikleştirerek gösterir.

Eddy ve Grand daima sahnenin ters yanlarından girer ve diğer yandan çıkar.

Sizlerde herhangi bir eserden yola çıkarak bir parodi oluşturabilir yada çevrenizden araştırarak bulduğunuz bir parodi örneğini burada verilene benzer şekilde planlayabilirsiniz.

Hazırladığınız planlamaları arkadaşlarınızla canlandırarak sonuçları üzerinde tartışabilirsiniz.

Sahne	Müzik	Işık	Anons
Karanlık – Jingle	Fade out	Genel – Fade in	İki israili nin salamaşması
Eddy ve Grand 2 israili yi taklit eder			İki İtalyan nın salamaşması
Eddy ve Grand 2 itlayan ı taklit eder			İki Japon un salamaşması
Eddy ve Grand 2 japon u taklit eder			İki Alman ı salamaşması
Eddy ve Grand 2 Alman ı taklit eder			İki Eskimo nun salamaşması
Eddy ve Grand 2 Eskimo yu taklit eder			İki Türk salamaşması
Eddy ve Grand 2 Türk ü taklit eder			İki Rus u salamaşması
Eddy ve Grand 2 Rus u taklit eder			İki Doktor salamaşması
Eddy ve Grand 2 Doktor u taklit eder			İki General i salamaşması
Eddy ve Grand 2 General i taklit eder			İki Elektrikçini salamaşması
Eddy ve Grand 2 köpeği taklit eder			İki Köpeği salamaşması

Drama gösterileri genellikle kısa oyunların ard arda sergilenmesi şeklinde gerçekleştirilir. Skeç ve parodilerden seçilen kısa oyunlar aralara yerleştirilen konuşmalarla ya da başka dikkat çekici unsurlarla zenginleştirilerek ortalama kırk elli dakikalık bir gösteri şeklinde sunulur.

Müzikal şeklinde olan drama gösterileri ise bir bütün olarak sergilenir. Seçilen bir tema çerçevesinde müzik belirlenerek müziğe ve temaya uygun hareketler ve sözlerle sergilenen bir oyun türüdür. Müzikallerde şarkıları oyuncular seslendirir. Oyuncunun hem dans edip, hem şarkı söylemesi ve ayrıca rolüne uygun mimik ve hareketler yapması gerekir.

1.1.3. Yarışma

Eğlence programları içinde yarışmalar konukların katılımı ile gerçekleştiği için diğer gösteri türlerinden biraz daha farklıdır. Yarışmanın temasına uygun olan herkes yarışmacı olabilir ve sahneye çıkarak rolünü gerçekleştirir.

Eğlence programlarında yer verilen bir çok yarışma türü vardır:

- Yetenek yarışmaları
- İnteraktif yarışmalar
- Güzellik yarışmaları,
- Bilgi yarışmaları

Yetenek yarışmaları, herhangi bir yeteneğin sergilenmesi şeklinde olur. Katılımcılar bireysel yada grup olarak yeteneklerini sergileyebilir. Örneğin şarkı söyleme, dans etme v.b. yeteneklerini sergileyerek yarışmacılar puan toplayabilir. Bunların dışında sadece eğlence amaçlı balon şişirme, ip atlama, zıplama v.b. gibi davranışlar oyuna dönüştürülerek yetenek yarışmalarında kullanılabilir.

İnteraktif yarışmalar, herkesin katılımı ile gerçekleşen yarışmalardır. Katılımcıların toplu halde karşılıklı etkileşimini gerektirir ve hareketli yarışmalardır. Örneğin izleyiciler iki gruba ayrılıp en çok bağırabilen grup seçilir. Bazen de herhangi bir iddia ortaya atılarak hangi grubun gerçekleştireceğine bakılır. “İddia ediyorum ki birinci grup havuza atlayamaz!” gibi yapıları beklenen davranışlar gruplara söylenerek belli bir sürede gerçekleştirmeleri istenir.

Resim 1.3:Dans yarışması

Hemen tüm işletmelerde gerçekleştirilen bir başka yarışma türü de güzellik yarışmalarıdır. Haftanın kral ve kraliçesi, hartanın en güzel bayanı, en yakışıklı erkeği gibi unvanlarla güzellik yarışmaları düzenlenir. Özel organizasyonlarda da güzellik yarışmaları tercih edilen bir yarışma türüdür. Özellikle festival, şenlik gibi organizasyonlarda festival güzeli seçilir. Konaklama tesislerinde işletmenin adı, pazarlama stratejisi gibi özelliklerine göre kendi adıyla “bayan “ , “bay” gibi seçimler yapılabilirler.

Bilgi yarışmaları; çeşitli organizasyonlarda güncel bilgilerle ilgili soruların yer aldığı basit bilgi yarışmaları düzenlenebilir. Eğlence organizasyonlarında düzenlenen bilgi yarışmalarında amaç bilgi düzeyini ölçmek değil, katılımcıların ve izleyicilerin gülüp eğlenmelerini sağlamaktır. Bu nedenle soruların seçiminde güldürücü öğelerin yer almasına dikkat edilmelidir. Katılımcılarda gerginliğe neden olacak, başarısızlık duygusu yaşatacak sorulara yer verilmemelidir. Bilgi yarışmaları tek kişilik katılımcıların karşılıklı yarışması şeklinde düzenlenebileceği gibi, gruplar halinde de düzenlenebilir.

Resim 1.4: Skeçler komik unsurlar taşır.

Yarışmaların sonucunda katılımcılara çeşitli ödüller verilebilir. İşletmenin özelliğine göre bu ödül bedava bir hafta tatil olabileceği gibi yiyecek içecek, sertifika, madalya, ekstra aktivitelerden ücretsiz yararlanma da olabilir. Konuklar açısından eğlenmek, hoşça vakit geçirmek, herhangi bir alanda başarı göstermek zaten bir ödüdür. Ancak verilecek ekstra bir ödül konuk memnuniyetini arttırarak işletmeye karşı olumlu duygular geliştirmelerine neden olur.

Sizde sınıfınızda arkadaşlarınızla yarışma türlerinden birini seçerek uygulayabilirsiniz

1.1.4. Özel Yetenek Gösterileri (İllüzyon, Hokkabaz V.B.)

Özel yetenek gösterileri akrobasi, illüzyon, performans gösterileri, şarkı söyleme gibi yeteneğe dayanan gösterilerdir. Bu gösteriler özel yeteneği olan herkes tarafından yapılabilir. Herhangi bir animatör, konuklardan biri, işletmede çalışan bir görevli ya da dışarıdan biri olabilir. Özel yetenek gösterileri program dahilinde yapılabileceği gibi, programın dışında ekstra bir gösteri olarak ta sergilenebilir. Ekipteki animatörlerden biri yada işletmede başka bir departmanda çalışan herhangi bir eleman özel yeteneğini sezon boyunca program dahilinde sergileyebilir. Ancak konuklardan birinin yetenek gösterisi sunması tamamen tesadüfi olarak gerçekleşir.

Resim 1.5: İllüzyon gösterisi

İllüzyon gösterileri gibi gösteriler ayrı bir eğitim ve çalışma gerektirdiğinden bu tür gösteriler profesyonel kişilerce gerçekleştirilmelidir. Bu tür gösteriler dışarıdan satın alınarak programa dahil edilebilir.

Özel yetenek gösterileri izleyiciler üzerinde heyecan yaratması nedeniyle tercih edilen bir gösteri türüdür. Akrobasi gibi zaman zaman küçük tehlikeler içeren yada illüzyonlar gibi şaşırtan gösteriler zevkle izlenen gösterilerdir.

1.1.5. Pantomim

Pantomim; düşünce ve duyguları müzik veya türlü eşyalar eşliğinde bazen dansla, bazen de gövde ve yüz hareketleriyle yansıtmayı amaçlayan oyun, sözsüz oyun (TDK Türkçe sözlük-1988) olarak tanımlanmaktadır. Pantomim söz içermez, tamamen jest ve mimiklere dayalıdır.

Pantomim gösterileri eğlence hizmetlerinde, özellikle de farklı dilleri konuşan konukların yer aldığı konaklama işletmelerinde tercih edilen bir gösteri türüdür. Söz içermemesi nedeniyle tüm konuklara aynı anda hitap edilebilmesi, farklı dillere çeviri yapmayı gerektirmemesi zamanı kullanma konusunda avantaj sağlar.

Pantomim sanatı ayrı bir eğitim gerektiren bir canlandırma şeklidir. Bu sanatı uygulamak uzun bir tiyatro eğitim gerektirir. Ancak eğlence hizmetleri alanında pantomim daha çok komik unsurlarla süslenerek eğlence amaçlı kullanılır. Herhangi bir sanatsal kaygısı yoktur.

Pantomim mimikleri ve bedeni özellikle de el kol hareketlerini çok iyi kullanmayı gerektirir. Söz kullanılmadığı için verilmek istenen mesaj, duygular; mimiklerle, el kol hareketleriyle verilmelidir. Bu nedenle de mimiklerin ve beden hareketlerinin abartılı kullanılmasını gerektirir.

Makyaj ve kıyafetle desteklenmelidir. Ancak pantomimde dikkati dağıtmayacak ve oyuncunun hareketlerini kısıtlamayacak basit kıyafetler ve mimikleri ön plana çıkarabilecek bir makyaj tercih edilmelidir. Kıyafetler sade, basit olmalıdır. Spor kıyafetler yada canlandırılan karakteri yansıtacak kıyafetler tercih edilir. Örneğin bir sporcu canlandırılıyorsa o spora ait kıyafet tercih edilir. Makyaj karaktere göre hiç yapılmayabilir yada sadece parlamayı engelleyecek pudra v.b. kullanılabilir.

Pantomim gösterileri ayrı bir dekoru gerektirmez. Ancak gösteriyi destekleyecek basit aksesuarlar kullanılabilir: sandalye, tabure, sopa, şapka gibi.....

Pantomim sanatında söz kullanılmamakla birlikte efekt sesleri kullanılabilir. Bu efekt seslerini oyuncu ağız ile çıkarabileceği gibi yapay efektler de kullanılabilir: Hayvan sesleri, araba freni sesi, yürüyüş sırasında çıkan adım sesleri gibi.....

Pantomim bir çok konuya uygun olarak gerçekleştirilebilir. Örneğin ;

- balık tutan bir adam,
- halter kaldırmaya çalışan bir sporcu,
- sabah yataktan kalkıp işe gitmeye hazırlanan bir adam,
- işe geç kalmış bir memur.

Siz de basit pantomim çalışmalarını sınıfınızda arkadaşlarınıza sergileyebilirsiniz. Seçtiğiniz herhangi bir tema çerçevesinde jest mimiklerle canlandırmanızı yapabilirsiniz. Pantomim hakkında tiyatro sanatçılarından destek alabilirsiniz.

Bilgilerinizi tazelemek için “Yaratıcı drama” modülünü gözden geçiriniz

1.1.6. Müzik Dinletileri

Müzik dinletileri genellikle dışarıdan satın alınan programlardır. Bazı büyük işletmelerde kendi orkestrası bulunabilir. Ancak çoğunlukla belirli aralıklarla dışarıdan getirilen orkestra, sanatçı, koro gibi müzik elemanları ile gerçekleştirilir. Animatörler ise organizasyonu yapma, konukları karşılama, gösteri boyunca konuklara eşlik etme, gibi işlerden sorumlu olurlar.

Müzik dinletileri sahnede gerçekleştirilebileceği gibi havuz başı, meydan lobi gibi konukların müziği rahatlıkla dinleyebileceği geniş alanlarda da uygulanabilir.

Resim 1.6: Müzik dinletileri

Bir çok farklı müzik türü gösterilerde kullanılabilir. Konukların özelliğine, işletmenin anlayışına göre bir müzik türü seçilmelidir. Pop, caz, klasik müzik gibi farklı müzik türlerinden yararlanılır. Burada müzik gösterilerini gerçekleştirecek sanatçıların yeterliliği de önemlidir. Profesyonel müzik sanatçıları ile çalışılmalıdır.

1.2. Programı Tespit Etme

Bir sahne gösterisi sergilemenin ilk adımı programın oluşturulmasıdır. Program tüm detayları ile hazırlandığında işin büyük bir kısmı tamamlanmış demektir. Tüm çalışmalarda olduğu gibi sahne gösterilerinin hazırlanıp uygulanmasında da planlı çalışma zorunludur. Konaklama işletmelerinde sezon öncesi hazırlıklarda yapılan ilk işlemlerden biri eğlence departmanı programının oluşturulmasıdır. Bu aşamada genel program içinde sergilenecek olan sahne gösterileri de planlanır. Haftada kaç gece sahne gösterisi yer alacak, hangi türlerde olacak, bu gösterilerin sergilenebilmesi için hangi nitelikte kaç elemana ihtiyaç

duyulacak gibi konular planlama aşamasında belirlenir. Hazırlık aşaması ciddi bir çalışmayı gerektiren uzun soluklu bir süreçtir.

Özel organizasyonlarda da yapılacak ilk işlem programın tespit edilmesidir. Organizasyona karar verildikten sonra yapılacak ilk işlem programda yer alacak aktivitelerin belirlenmesi olacaktır. Organizasyonun niteliğine göre sahne gösterileri de yer alacaksa bir takım etmenler göz önünde bulundurularak planlama yapılır.

“İyi bir başlangıç başarının yarısıdır.”

Program oluşturulurken bir çok etken göz önünde bulundurulmalıdır. Eğer bu etkenleri dikkate almadan programımızı oluşturursak uygulanabilirliği olmaz. Buda boşa yapılmış bir çalışma demektir.

Programımızı oluşturmaya başlamadan önce aşağıda sıralanan etmenlerin gözden geçirilmesi gerekir:

- Konuk profili,
- Organizasyonun amacı, kimlere hitap ettiği (özel organizasyonlar için geçerlidir.)
- Bütçe,
- İşletmenin hizmet anlayışı, hizmet şekli,
- İşletmenin fiziksel koşulları,
- İşletmenin operasyon koşulları

Yukarıda sayılan etmenler programımızı neye göre hazırlayacağız sorusuna yanıt bulmamızı sağlar. Hazırladığımız sahne gösterisinin nasıl bir konuk profiline hitap edeceğini önceden bilmemiz gerekir. Hangi yaş grubunda olacak, cinsiyetleri ne olacak, hangi milliyetten konuklarımız olacak yada belli bir meslek grubu yer alacak gibi soruların yanıtı programın içeriğinin belirlenmesinde etkili olacaktır.

Eğer yapacağımız planlama konaklama işletmesinde değil de bir özel organizasyon içinde sergilenecekse o zaman organizasyonun amacını, neden böyle bir organizasyonun gerçekleştirildiğini bilmemiz gerekir. Çünkü organizasyonun amacına göre sergilenecek oyunlarda değişiklik gösterecektir. Herhangi bir açılışta sergilenecek gösterilerle bir partide sergilenecek gösteriler doğal olarak farklılık gösterecektir.

Bütçe programımızın içeriğini en çok etkileyen etmenlerden biridir. Çünkü sahne gösterileri ekibinden dekoruna, kostümüne, sahne düzenlenmesine kadar pahalı bir çalışmadır. Sahne gösterilerinde görsellik önemlidir. Bu nedenle profesyonel bir çalışmayı gerektir. Bu da masraflı bir çalışma olacaktır. Önce bütçemizi gözden geçirip buna uygun bir planlama yapmamız gerekir.

İşletmenin hizmet anlayışı daha çok konaklama işletmeleri için geçerli bir etkidir. İşletme nasıl bir konseptle yola çıkmıştır, nasıl bir konuk profiline hizmet vermeyi amaçlamaktadır, eğlence departmanından beklentileri nedir gibi hizmet anlayışını oluşturan öğelerin bilinmesi programın içeriğini oluşturmada etkidir. Çünkü işletmede konuklara sunulan her türlü hizmet, hizmet anlayışını, işletmenin konseptini destekleyici nitelikte olmalıdır.

İşletmenin fiziksel koşulları özellikle sahne gösterilerinin büyüklüğünü etkiler. Bu gösterilerin nasıl bir sahne de sergileneceği önemlidir. Konaklama işletmelerinde genellikle açık alanda bir sahne bulunmaktadır. Ancak bu sahne farklı büyüklüklerde olabilmektedir. Sahnenin büyüklüğü hem dekor hem de gösteride rol alacak kişi sayısı üzerinde etkili olacaktır. Özel organizasyonlarda da organizasyonun nerede gerçekleşeceği bilinmelidir. Her zaman bir sahne olmayabilir. Sahne olmadığı durumlarda sahne gibi kullanılacak bir alan düzenlenmelidir. Bu da gösterinin niteliğini etkileyecektir.

Resim 1.7: Sahnenin büyüklüğü gösterinin niteliğini etkiler

İşletmenin operasyon koşulları dendiğinde ise; personel sayısı, malzeme v.b. açıdan programın uygulanabilirliği düşünülmelidir. Programda yer alacak gösteriyi uygulayabilecek personel, yeterli ve uygun malzeme, sergilenebilecek nitelikte ve büyüklükte sahnenin bulunup bulunmadığı değerlendirilmelidir.

Program hazırlama belli aşamalarda ve belli sorulara yanıt aranması ile olur. Programımızı etkileyecek etmenleri gözden geçirdikten sonra programın öğelerini belirlemeliyiz.

Hazırlanan program aşağıda yer alan sorulara yanıt vermelidir:

- Sahne gösterisinin türü ne olacak
- Konu, tema nedir
- İçerik: hangi oyunlar ya da hangi danslar nasıl bir sırayla ve ne kadar sürede sergilenecek,
- Gösteride kimler yer alacak, görevleri neler olacak,
- Yardımcı öğeleri tespit etme:
 - Müzik, ses efektleri
 - Görüntü ve ışık efektleri,
 - Yardımcı efektler,
 - Dekor,
 - Kostüm ve aksesuarlar
- Program duyuruları nasıl yapılacak

Konaklama tesislerinde sezon için hazırlanan periyodik programlarda işletmenin anlayışına göre yer alan gösteriler farklı türlerden oluşur. Dans, drama, yarışma gibi türler farklı akşamlarda programda yer alır. Program hazırlarken öncelikle gösterinin türüne karar vermek gerekir. Sahne gösterilerinin türü belirlendikten sonra her sahne gösterisi için ayrı planlama yapılmalıdır.

Gösterimizin türünü belirledikten sonra tamamını belirlemeliyiz. Nasıl bir temadan yola çıkarak gösterimizi hazırlayacağımız gösterinin içeriği açısından önemlidir. Örneğin Latin kültürü tema olarak alındığında Latin danslarından örnekleri içeren bir dans gösterisi hazırlanabilir. Eğlence hizmetleri alanında çok farklı temalar kullanılabilir. Farklı kültürlere ait temalar en çok kullanılan temalardır.

Planlamada tema belirlendikten sonra bu temaya ve sahne gösterisinin türüne göre içerik belirlenir. İçerik belirlenirken öncelikle hangi oyunlar yada hangi dansların yer alacağı belirlenmelidir. Süreyi de dikkate alarak yer alabilecek aktiviteler sıralanır, en uygun olanlarına karar verilir. Bu aktivitelerin nasıl bir sırayla ve ne kadar sürede sergileneceği de önemlidir. Özellikle skeçler gibi parça parça aktivitelerden oluşacak bir gösteri ise aktiviteler bir bütünlük içinde sıralanmalıdır. Gösterinin tam süresi konukları sıkımayacak şekilde ayarlanmalıdır.

İçeriğin belirlenmesinde etkili olan bir başka etkende rol alacak animatörlerin sayısı ve niteliği olacaktır. İçeriği belirlerken işletmenin personel olanaklarını da göz önünde bulundurmak gerekir. İçerik belirlendikten sonra gösteride kaç kişi rol alacak, ne gibi rolleri üstlenecekler gibi konular belirlenmelidir.

Sahne gösterilerinin oyuncular dışında yardımcı bir çok öğesi vardır. Bu öğeler görsel zenginliği artırır. İçeriğe göre tüm aktiviteler için yardımcı öğeleri tespit etme planlamanın bir sonraki aşamasını oluşturur.

Yardımcı öğelerin başında müzik, ses efektleri gelir. Dans v.b. gösterilerde müzik seçimi çok önemlidir. Dansta hareket ile müziğin uyumu gösterinin niteliğini belirleyen ana etmendir. Darama gösterilerinde ise müzik ve ses efektleri gösteriyi destekleyici niteliktedir. Bazen hiçbir müzik ve ses efektine gerek olmadan da drama gösterileri sergilenebilir.

Bir diğer yardımcı öğe, görüntü ve ışık efektleridir. Sahne arkasına verilecek bir barka vizyon yada sine vizyon görselliği arttırarak gösteriyi destekler.

Sahne gösterilerinin bir başka boyutu da yardımcı efektlerin belirlenmesidir. Sahne gösterilerinde bir çok yardımcı efekt kullanılabilir. Özellikle dans gösterileri, yarışmalar gibi programlarda havai fişek, ateş, volkan, patlama v.b. yardımcı efektler kullanılabilir. Yardımcı efektler gösteriyi destekleyeceği gibi görsel zenginliği de arttıracaktır.

Resim 1.8: Yardımcı efektler görselliği arttırır.

Sahne denildiği zaman akla ilk gelen unsurlardan biri de dekorlardır. Tüm sahne gösterileri dekorla desteklenir. Planlama aşamasında gösterinin niteliğine uygun olarak dekor tasarımları da yapılır. Bazı gösteriler için dekor gerekmez. Sadece sahenin arka planı perde v.b. materyallerle kapatılarak görsel açıdan çekici görünmesi sağlanabilir.

Dekor konusunda daha ayrıntılı bilgi almak için dekor ve aksesuarları modülüne bakınız.

Gösterilerin hemen hepsi kostüm ve aksesuar kullanımını gerektirir. Sahne gösterilerinin içeriği belirlendikten sonra içeriğe uygun olarak rol alacak tüm oyuncular için kostüm ve aksesuarlar planlanmalıdır. Kostüm ve aksesuarların tasarımı ve uygulanması uzman kişilerce yapılır.

Kostüm konusunda daha detaylı bilgi almak için kostüm ve aksesuarları modülüne bakınız.

Bütün bunların dışında tehlikeli unsurlar içeren gösteriler için yasal yönü de araştırılarak gerekli önlemler alınmalıdır. Örneğin havai fişek içeren bir gösteride yasal izinleri almak ve yangın söndürücü, itfaiye aracı gibi önlemleri almak gerekebilir. Alınması gereken bu tür güvenlik önlemleri de varsa planlama aşamasında belirlenmelidir.

Konaklama tesislerinde sergilenen bir sahne gösterisi ortalama 40 ila 50 dakika arasında sürer. Süre konukların ilgisine, konuklar arasında çocuk sayısının ne kadar olduğuna v.b. nedenlere göre değişiklik gösterir. Ancak dansçıların performansı da süreyi etkileyen bir öğedir. Genel konsantrasyon süresi hem izleyiciler hem de dansçılar açısından düşünülerek gösteri 50 dakikayı geçmemelidir.

Özel organizasyonlarda sahne gösterilerinin süresi farklılık gösterebilir. Genel olarak organizasyonun süresi, yapıldığı yer, amacı gibi etkenler sürenin belirlenmesinde rol oynar. Örneğin bir alışveriş merkezinde on, on beş dakikalık bir dans gösterisi sergilenebileceği gibi açılış, festival gibi organizasyonlarda daha uzun sürelerde de gerçekleştirilebilir.

1.3. Aktivite Alanını Hazırlama

Sahne gösterileri her zaman bir sahnede sergilenmeyebilir. Planlama aşamasında gösterinin nerede gerçekleşeceği bilinmelidir. Tiyatro yada sahnesi olan bir salonda sergilenebileceği gibi herhangi bir açık alanda da sergilenebilir. Eğer sahne dışında bir yerde sergilenecekse gerekli önlemler önceden alınmalıdır. Gösteriye uygun gerekli hazırlıkların yapılmasının yanı sıra konukların karşılanması ve gösteriyi rahat bir şekilde izlemesi için gereken düzenlemeler önceden düşünülüp planlanmalıdır.

1.3.1. Programın Uygulanacağı Aktivite Alanını Tespit Etme

Hazırlanan sahne gösterisinin nerede uygulanacağı diğer tüm hazırlıkları da etkileyeceğinden öncelikle aktivite alanının belirlenmesi gerekir. Alanın büyüklüğü, şekli, açık yada kapalı oluşu, akustik özellikleri, izleyici kapasitesi, giriş çıkışları, kulisi gibi özellikler gösterinin niteliğini etkiler.

Alanın gösteriye uygunluğu kadar konukların alana giriş çıkışına, gösteriyi izleyebilmesine de uygun olması önemlidir.

Gösteri için en uygun alan tespit edilmelidir. Bir müzik dinletisi herhangi bir yerde yapılabileceği gibi drama ve birden fazla dans aktivitesi içeren gösteriler sahne arkası hazırlıkları da gerektirdiğinden daha özellikli bir sahneye ihtiyaç vardır.

1.3.2. Aktivite Alanına ve Programa Uygun Ses Ve Işık Sistemlerini Tespit Etme

Programı tespit etme aşamasında nasıl bir ışıklandırma ve ne tür ses efektleri kullanılacağı belirlenmiş olmalıdır. Daha sonra ses ve ışık sistemlerinde yer alacak malzemeler tespit edilir. Ses ve ışık sistemlerinin kurulup kullanılması teknik elemanların desteği ile gerçekleştirilir.

Ses ve ışık sistemleri ile ilgili daha ayrıntılı bilgi için ses ve ışık sistemleri modülüne bakınız.

1.3.3. Aktivite Alanının Hazırlanmasını Sağlama

Gösteriye ait tüm detaylar belirlendikten sonra ilgili kişilerle iletişime geçilerek gerekli hazırlıkların zamanında yapılması sağlanmalıdır. Dekor, kostüm tasarımlarının yapılması, gerekiyorsa yasal işlemlerin yapılması, ses ve ışık sistemleri ile ilgili eksik malzeme varsa temin edilmesi gibi işlemlerin zamanında tamamlanabilmesi için önceden ilgili kişilerle görüşülüp ortaklaşa çalışılmalıdır. Tüm hazırlıklar tamamlanıp gösteriden önce aktivite alanına yerleştirilmeli ve prova yapılmalıdır. Prova yapılması olası aksaklıkları önleme açısından önemlidir. Böylece önceden düşünülmemiş, aksayan bir yön varsa tespit edilip zamanında önlemler alınır.

Aktivite alanı ile ilgili bir başka önemli nokta da güvenlikle ilgili önlemlerdir. Gerek animatörlerin gerekse izleyicilerin güvenliği ile ilgili gereken önlemler de önceden düşünülmeli ve alınmalıdır. Prova sırasında güvenlikle ilgili aksayan yönler varsa tespit edilip düzeltilmelidir.

“Başaramadığınız zaman düş kırıklığına uğrayabilirsiniz ancak, yeniden denemezseniz işte o zaman sizin için her şey bitmiş demektir. “

1.3.4. Dekor Ve Kostümleri Hazırlama

Dekor ve kostüm hazırlığı program hazırlama aşamasında belirlenen içeriğe göre tasarımcılarla yapılan işbirliği sonucunda gerçekleşir. Yapılan tasarımlar sonunda terzi, marangoz gibi diğer elemanlarla iletişime geçilerek tasarımların uygulanması sağlanır.

Atölyede hazır hale getirilen dekorlar gösteri öncesinde sahneye yerleştirilerek prova yapılır. Prova sonuçlarına göre gereken düzeltmeler yapılır.

Dikilen kostümler gösteride rol alacaklar tarafından denenerek gösterinin kostümlü provası yapılır.

Resim 1.9: Dekor hazırlığı

UYGULAMA FAALİYETİ

Çevrenizdeki konaklama tesisleri ve özel organizasyon firmalarında araştırma yaparak sahne gösterileri çeşitlerinden bir aktivite seçiniz. Seçtiğiniz sahne gösterisi aktivitesi ile ilgili sergilenmek üzere gerekli hazırlıkları yapınız. Yaptığınız çalışmayı bir sunu haline getirerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Bir sahne gösterisi aktivitesi belirleyiniz.➤ Aktivite içeriğini açıklayınız.➤ Görev alacakları ve rollerini belirleyiniz.➤ Aktivitenin uygulanacağı alanı tespit ediniz.➤ Aktiviteye uygun ses sistemlerini belirleyiniz.➤ Aktiviteye uygun ışık sistemlerini belirleyiniz.➤ Aktiviteye uygun görüntü sistemlerini belirleyiniz.➤ Aktiviteye uygun yardımcı efektlere ait araç gereçleri belirleyiniz.➤ Aktiviteye uygun dekor ve aksesuarlarını belirleyiniz.➤ Aktiviteye uygun kostüm ve aksesuarlarını belirleyiniz.➤ Yaptığınız çalışmayı bir sunu haline getiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Farklı kaynaklardan araştırmalar yapınız.➤ Yaratıcılığınızı kullanınız.➤ Aşamaların birbirini takip etmesine özen gösteriniz.➤ Roller için en uygun özellikte kişileri seçmeye özen gösteriniz.➤ Seçtiğiniz ses, ışık v.b. öğelerin görsel zenginliği arttırmasına özen gösteriniz.➤ Çalışmalarınızı her aşamasında kontrol ediniz.➤ Zamanlamaya uyunuz.➤ Olumlu iletişim içinde olunuz.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre uygulama faaliyeti 1’de yaptığınız dans organizasyonu çalışmasını değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet-Hayır” seçeneklerinden uygun olanını kutucuğa işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Belirlediğiniz aktivite sahne gösterisi için uygun mu?		
2. Aktivite içeriğini tüm aşamaları ile açıkladınız mı?		
3. Rollere uygun özellikte kişileri ve görevlerini belirlediniz mi?		
4. Aktivitenin uygulanacağı en uygun alanı tespit ettiniz mi?		
5. Aktiviteye uygun ses sistemlerini belirlediniz mi?		
6. Aktiviteye uygun ışık sistemlerini belirlediniz mi?		
7. Aktiviteye uygun görüntü sistemlerini belirlediniz mi?		
8. Aktiviteye uygun yardımcı efektlere ait araç gereçleri belirlediniz mi?		
9. Aktiviteye uygun dekor ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
10. Aktiviteye uygun kostüm ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
11. Yaptığımız çalışmayı bir sunu haline getirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

İşaretleme sonucunda “hayır” cevabı vererek eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuların tekrar uygulamasını yaparak eksiklerinizi tamamlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda yer alan soruları dikkatle okuyunuz. Doğru bulduğunuz seçenekleri daire içine alınız.

1. Sahne gösterilerinde yer alacak aktivitelerin seçiminde hangi etkenler göz önünde **bulundurulmamalıdır?**
 - A) Konuk profili
 - B) İşletme bütçesi
 - C) Animasyon ekibi
 - D) Organizasyonun amacı
 - E) Görsel zenginliği
2. “Hareketlerin belirli adım ve kalıplara bölünerek, müziğin ve duyguların yardımı ile parçadan bütüne bir olgu yaratarak sunmadır.”
Yukarıda verilen tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
 - A) Pantomim
 - B) Skeç
 - C) Dans
 - D) Gösteri
 - E) Parodi
3. Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi dans gösterilerinin özelliği **değildir?**
 - A) Hareketlilik
 - B) Görsel zenginlik
 - C) Göze ve kulağa hitap etmesi
 - D) Sözsüz oluşu
 - E) Her yaşa hitap etmesi
4. Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi **eğlence hizmetleri alanında kullanılan** drama gösterilerinin bir özelliğidir?
 - A) Edebi bir metnin canlandırılmasıdır.
 - B) Sanatsal bir kaygısı yoktur.
 - C) Tiyatro oyuncularından sergilenir.
 - D) Drama bir tiyatro oyunudur.
 - E) Sergilenmesi uzun sürer.
5. “Güncel olaylara, sorunlara değinen, kısa süreli, vurucu bir espriyle noktalanan kısa güldürülerdir.”
Yukarıda verilen tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
 - A) Parodi
 - B) Pantomim
 - C) Drama
 - D) Gösteri
 - E) Skeç

6. “Oyuncunun hem dans edip, hem şarkı söylemesi ve ayrıca rolüne uygun mimik ve hareketler yapması gerekir.”
Yukarıda verilen tanımlama aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
A) Müzikal
B) Dans gösterisi
C) Müzikli oyun
D) Parodi
E) Müzik dinletisi
7. “Katılımcıların toplu halde karşılıklı etkileşimini gerektirir ve hareketli yarışmalardır.”
Yukarıda verilen tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?
A) Bilgi yarışması
B) Canlandırma yarışmaları
C) Yetenek yarışması
D) Performans yarışmaları
E) İnteraktif yarışmalar
8. Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi pantomim gösterilerinin özelliği **değildir**?
A) Mimiklere dayalıdır.
B) Sessiz gösterilerdir.
C) Söz içermez.
D) Makyajla desteklenir.
E) Bedeni iyi kullanmayı gerektirir.
9. I. Konu, temanın belirlenmesi
II. İçerik
III. Türün belirlenmesi
IV. Dekor ve kostümlerin belirlenmesi
Sahne gösterilerinde planlamanın aşamaları hangi sırayla yapılmalıdır?
A) III-I-II-IV
B) II-I-IV-III
C) IV-I-II-III
D) I-II-III-IV
E) III-II-I-IV
10. Aşağıda yer alan sahne gösterilerinin öğelerinden hangisi yardımcı efektlerdendir?
A) Dekor
B) Sinevizyon
C) Havai fişek
D) Aksesuar
E) Panolar

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ – 2

AMAÇ

Mikrofon kullanma tekniklerine uygun olarak mikrofonla konuşabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Eğlence hizmetlerinde mikrofon kullanmanın önemini araştırınız.
- Mikrofon çeşitlerini araştırıp bilgi toplayınız.
- Elde ettiğiniz bilgileri rapor haline getirip sınıf ortamında sunarak arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Eğlence hizmetlerinde beden dilini kullanmanın önemini araştırıp bilgi toplayınız.
- Elde ettiğiniz bilgileri rapor haline getirip sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. MİKROFON KULLANMA

2.1. Tanımı

Aldığı bir sesi veya sesteki değişimleri yansıtan elektro akustik aygıta **mikrofon** denir. Günümüzde mikrofon sıklıkla kullanılan bir aygıttır. Bir lider topluluk karşısında konuşurken, sanatçı şarkı söylerken, öğrenci şiir okurken, animasyonda, sahne dünyasında vb. daha birçok alanda ve yerde mikrofon kullanılır.

Mikrofonu David Hughes icat etmiştir. David Hughes, akustik dalgaların harekete geçirdiği bir zarın mekanik titreşimini bir elektrik devresindeki akım değişimine dönüştürerek mikrofonu icat etmiştir. Elisha Gray ve Gharam Bell de mikrofon üzerinde çalışmalar yapmışlar.

Mikrofon ayarlamasını konusunda uzman teknisyenler yapar. Mikrofon ayarlayan kişiye **tonmayster** denir.

Bu modülde daha çok mikrofonun kullanımında nelere dikkat edileceğini öğreneceğiz.

2.2. Mikrofonun Önemi

Mikrofon kullanımı son yıllarda oldukça yaygın hale geldi. Birçok alanda mikrofonu ihtiyaç duyulması mikrofonun yaygınlaşmasında önemli bir etkidir. Mikrofon, müzik ve sahne dünyasının, halka hitap eden liderlerin, okul törenlerinin vazgeçilmez bir aygıttır.

Mikrofon kullanımının önem kazanmasında sese istenilen şekilde yön vermenin etkisi büyüktür.

2.3. Mikrofonun Özellikleri

Mikrofonlar sesi elektriğe çeviren elektronik aletlerdir. Sesin elektriğe çevrilmesi, sesin havada yarattığı akustik dalgadan yararlanılarak gerçekleştirilmektedir. Ağızdan çıkan veya herhangi bir şekilde yayınlanan ses havada basınç değişimi yaratmakta ve bu basınç değişimi, suya atılan taşın yarattığı dalgaya benzer şekilde, havada bir dalga iletimi şeklinde yayılmaktadır.

Hava basıncının yarattığı etkiden yararlanılarak, mikrofonlar aracılığıyla sesin elektriğe çevrilmesi sağlanmıştır. Bunun tersi bir işlemlerle, elektriğin de sese çevrilmesi mümkün olmaktadır. Elektriğin sese çevrilmesi de hoparlörler ile gerçekleştirilmektedir.

➤ Mikrofon çeşitleri;

- **Dudak Mikrofon;** Konuşan kişinin dudaklarına yakın, elle tutulan veya masaya sabit olacak şekilde tasarlanmış mikrofondur. Günümüzde en çok kullanılan mikrofon çeşididir. Ses iletimini kaliteli bir şekilde yansıtır. Dudak mikrofon, bir kablo ile ana tesisata bağlı olduğu için konuşan kişiyi belli bir uzaklığa göre hareket olanağı sunar.
- **Telsiz Mikrofon;** İçinde bulunan yüksek frekanslı bir verici sayesinde yeri değiştirile-bilen mikrofondur. Telsiz mikrofondaki bir kablo olmadığı için konuşan kişiye daha çok hareket alanı olanağı sunar.
- **Yaka Mikrofon;** Giysilerin özellikle yaka bölümüne takılabilen minyatür mikrofondur. Kullanımı çok basittir. Konuşmacının mikrofonu tutmasına gerek olmadığından kendisini daha rahat hissetmesini sağlar.
- **Yakın Mikrofon;** Konuşmacının boynuna veya başına takılı bir tesisattan ağza doğru uzatılarak tasarlanmış mikrofondur. Özellikle spor müsabakalarını (karşılaşma) anlatan spikerler takar.

2.4. Mikrofon Kullanımında Dikkat Edilecek İlkeler

2.4.1. Ses ve Nefesi Kullanma

Mikrofon kullanırken sesi ayarlama ve nefesi kullanma çok önemlidir. Mikrofonu kullanan kişilerin öncelikle mikrofonik bir sese sahip olması gerekir. Mikrofonik ses dinlenebilir, hoş giden, pürüzsüz, tınısı doğru olan sestir (Akın Gönen, Türkçeyi Türkçe Konuşmak) Aynı zamanda mikrofonu kullanan kişinin Türkçe'yi doğru konuşması gerekir. Eğer animasyon gösterisi yapıyorsanız yabancı dili de düzgün ve anlaşılır konuşmanız gerekir.

Düzgün bir sese sahip olmak için ses egzersizleri de yapılmalıdır. Ses egzersizi yapmadaki amaç nefesin pürüzsüz ve ölçülü olmasını sağlamak, diyaframı iyi kullanmak, sesin parlak ve dolgun olmasını sağlamaktır.

➤ **Ses ve Nefesi Kullanırken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar**

- Doğru soluk alıp vermeliyiz.
- Nefes alma ve diyaframı kullanmayı aynı anda yapmalıyız.
- Sesi doğru kullanabilmeliyiz.
- Dilimizin sesleri doğru boğumlaması, duyurması ve anlaşılır olmasını sağlamalıyız.
- Türkçenin ses özelliklerini iyi bilmeliyiz.
- Ses tonunu yerine göre ve uygun kullanmalıyız.

➤ **Konuşma Esnasında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar**

- İzleyicilere karşı saygılı olmalıyız.
- İçten ve samimi davranmalıyız.
- İzleyicilerin kişiliğine, kültürüne, dini inançlarına saygılı olmalıyız
- Rencide edici davranışlardan kaçınmalıyız.
- İzleyicilerin güven, sevgi ve saygısını kazanabilmeliyiz.
- Konuşmacı ya da konuşmacı olarak kendinizi değil, bir olayı, konuyu veya gösteriyi sunduğunuzu unutmayınız.
- Kılık kıyafetinizin gösterinin veya konunun içeriğine uygun olmasına dikkat ediniz.
- Saç ve makyajınızın gösterinin içeriğine uygun olmasına dikkat ediniz.

➤ **Program Öncesi yapılması Gereken Hazırlıklar**

Konuşmacı, program öncesinde;

- Animasyon gösterisi öncesi konu, konuk, yer, olay, gösteri, kişi adları vb. ile ilgili tüm bilgileri önceden edinmeli,
- Program akışını küçük kartlara kısa notlar halinde yazmalı,
- Program esnasında hazırlanan bu kartlara bakmalı,
- Program öncesinde tüm hazırlıkları kontrol etmeli,
- Program başlamadan 30 dakika önce programda hazır bulunmalıdır.

Mikrofon Tutma; Mikrofonun hangi mesafede tutulması gerektiği çok önemlidir. Sesimizin duyulması, söylediklerimizin anlaşılır olması gerekir. Bunun için mikrofonun dudaklara olan mesafesi iyi ayarlanmalıdır. Konuşma yaparken orkestra veya müzik yayını varsa bunların mikrofon sesinin üstünde olmaması gerekir. Aksi takdirde söyledikleriniz anlaşılmaz. Mikrofonun sesi, müzik yayının çok çok üstünde olmamalıdır.

➤ **Mikrofon Tutarken Dikkat Edilecek Noktalar**

- Mikrofonla dudaklarınız arasında 3–5 parmak mesafe olmasına dikkat ediniz.
- Mikrofonla konuşurken sesinizi göstermekten korkmayınız.

- Kalın sesleri duyurmakta zorluk çekmemek için mikrofonu iki parmak kadar mesafede tutunuz.
- Kuvvetli sesleri verirken mikrofonu beş parmak mesafede tutunuz.
- Mikrofonun ses alan ön yuvarlak bölümünü ağızınıza paralel gelecek şekilde tutunuz.
- Eğer ellerinizi kullanmanız gerekiyorsa yaka mikrofonu kullanınız.

Bütün bu yazılanların verimli olması için iyi bir ses ayarlamasının yapılmış olması gerekir. Ses ayarı önceden yapılmadıysa sahnede çok zor durumda kalabilirsiniz.

“İKİ KİŞİ KONUŞURKEN ARAYA GİREK SÖZ KESMEYİNİZ!”

2.4.2. Sahnede Duruş

Sahnede durmak herkes tarafından görülmek, izlenmek anlamına gelir. Sahnede en uygun duruş sizi güvende hissettirecek duruştur. En kolay ve başarılı duruş dik durmak, elleri yerine göre kullanmaktır. Mutlaka izleyicilerle göz teması kurmak gerekir. İzleyicilerin tepkilerini görüp ona göre hareket edilmelidir. Konuşma inandırıcı ve içten olmalıdır. Mimiklerle konuşma süslenebilir.

2.4.3. Beden Dilini Kullanma

Konuşmacının sahneye çıkışı, duruşu, izleyicilerle kuracağı iletişim ve izleyicilerin program ile ilgili tepkilerini beden dili ile öğrenebiliriz. Konuşma sırasında ölçülü olmak ve izleyicileri rahatsız etmeyecek şekilde beden dili kullanmak gerekir. Sahnede beden dilini kullanmak kişinin daha rahat hareket etmesini sağlayacaktır. Konuşmacı öncelikle tavırlarıyla izleyicileri önemseydiğini göstermelidir. Beden dili ile ilgili daha fazla bilgiyi ikinci faaliyette bulabilirsiniz.

2.4.4. Akıcı Konuşma

Yalın bir tanımla konuşma, duygu ve düşüncelerimizi, görüp yaşadıklarımızı karşımızdakilere sözlü anlatma işidir. (Akin Gönen, Türkçeyi Türkçe Konuşmak) Günlük yaşantımızın büyük bir bölümünde konuşuruz. Serbest bir ortamda genel olarak insanlar rahat konuşur. Fakat bir topluluk karşısında konuşurken bazen heyecanlanırsınız. Heyecanlı olduğumuz durumlarda sesimizi duyurmakta, anlatmak istediklerimizi doğru söylemekte zorlanırsınız. Söylediklerimiz doğru olsa bile etkili konuşamayız. Bir konuşmanın etkili ve akıcı olması için doğru soluk alıp vermek, vurgu yapmak, ses tonunu ayarlamak, beden dilini ve mimikleri iyi kullanmak gerekir.

İnsanların psikolojik durumları da etkili ve akıcı konuşmayı etkilemektedir. İnsanlar kendilerini ne kadar rahat hissedersen o denli akıcı konuşurlar.

Program öncesi hazırlık yapma akıcı konuşmayı en çok etkileyen faktördür. Program öncesinde veri toplamak ilk aşamadır. Verileri düzenlemek, görsel araçlar kullanmak gerekir. Mutlaka prova yapmak ve varsa aksaklıkları gidermek gerekir.

Akıcı konuşmak için Türkçeyi anlaşılır ve doğru konuşmalıyız. Eğer animasyon gösterisi yapıyorsak yabancı dili de çok iyi konuşmamız gerekir.

2.4.5. Pratik Olma

Animasyon programı esnasında pratik olmak çok önemlidir. Sahneyi ve kostümleri zamanında değiştirmek program akışını bozmayacak şekilde olmalıdır. Bunun için önceden kostümlerin hazır olması gerekir. Kostümler program akışına göre gruplandırılmalıdır. Sahne düzenlemesi içinde önceden hazırlık yapılmalı ve sahne değişimi zamanında yapılmalıdır. Mikrofonla konuşken programa uyulmalıdır. Fakat bazen izleyiciler de programa dahil olabiliyorlar. İzleyicilerin konuşmalarına pratik çözümler üreterek cevaplar verilmelidir. Çoğunlukla bu doğaçlama şeklinde olmalıdır. Sahnede pratik olma deneyimle kazanılacak bir yetenektir.

“İKİ KİŞİ KONUŞURKEN KESİNLİKLE ARALARINDAN GEÇMEYİNİZ.”

UYGULAMA FAALİYETİ

Mikrofon kullanma ile ilgili bir uygulama yapınız. Anlatacağınız konuyu seçmekte serbestsiniz. Bu uygulamayı yaparken aşağıdaki işlem basamaklarını dikkate alınız. Uygulamayı sınıf ortamında veya konferans salonunda yapabilirsiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Ses düzenini ayarlayınız.➤ Ses ve nefesinizi düzgün kullanınız.➤ Beden dilini kullanınız.➤ Mikrofonu tutunuz.➤ Mikrofonla konuşma kurallarına uyarak konuşunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Ses düzenini önceden düzenleyiniz.➤ Mikrofonun dudağa olan mesafesini ayarlayınız.➤ Ses ve nefesi diksiyon kurallarına uygun kullanınız.➤ Düzgün ve akıcı konuşunuz.➤ Sempatik olunuz.➤ Esprili olunuz.➤ Jest ve mimikleri yerine göre kullanınız.➤ İzleyicilerle göz teması kurunuz.➤ İzleyicilerle olumlu iletişim içinde olunuz.➤ Katılımcıların tepkilerini gözleyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre arkadaşınızın yaptığı çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet / Hayır” seçeneklerinden uygun olanı kutucuğa işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Ses düzeni önceden hazırlandı mı?		
2. Mikrofonun dudağa olan mesafesi ayarlandı mı?		
3. Ses ve nefesinizi diksiyon kurallarına uygun kullandınız mı?		
4. Düzgün ve akıcı konuştunuz mu?		
5. Sempatik olabildiniz mi?		
6. Yerine göre espri yapabildiniz mi?		
7. Jest ve mimikleri yerine göre kullandınız mı?		
8. İzleyicilerle göz teması kurdunuz mu?		
9. İzleyicilerle olumlu iletişim içinde olabildiniz mi?		
10. İzleyicilerin dikkatini çekebildiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

İşaretleme sonucunda eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuları tekrar ederek eksiklerinizi tamamlayınız

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorularda boş bırakılan yerleri kurşun kalemle doldurunuz.

1. Aldığı bir sesi veya sesteki değişimleri yansıtan aygıt..... denir.
2. Mikrofon ayarlama konusunda uzman kişiye denir.
3. Hoşa giden, pürüzsüz, tınısı doğru sese..... ses denir.
4. Duygu ve düşüncelerimizi, görüp yaşadıklarımızı karşımızdakilere anlatmaya.....denir.

Aşağıdaki sorularda yer alan doğru seçeneği kurşun kalem kullanarak işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi ses ve nefesi kullanırken dikkat edilmesi gereken etkenlerden değildir?
A) Doğru soluk alıp vermek
B) Diyaframı kullanmak
C) Ses tonunu yerine göre kullanma
D) Hepsi
2. Aşağıdakilerden hangisi konuşma esnasında dikkat edilmesi gereken noktalardan biri değildir?
A) İzleyicilere karşı saygılı olmak
B) İçten ve samimi olmak
C) Kılık kıyafete dikkat etmemek
D) İzleyicilerin kültürel değerlerine saygı duymak
3. Mikrofonu tutarken aşağıdakilerden hangisi yapılmamalıdır?
A) Mikrofonun dudağa mesafesi 3-5 parmak olmalı.
B) Kalın sesler için iki parmak mesafe olmalı.
C) Kuvvetli sesler için beş parmak mesafe olmalı .
D) Mikrofonun ses alan kısmı yan durmalı.
4. Aşağıdakilerden hangisi akıcı konuşmamızı etkilemez?
A) Heyecanlı olmak
B) Program öncesi hazırlık yapmak
C) Psikolojik durum
D) Planlama yapmamak

5. Aşağıdakilerden hangisi sahnedeki duruşumuz için önemlidir?
- A) Kendini güvende hissetmek
 - B) Dik durmak
 - C) Elleri yerine göre kullanmak
 - D) Hepsi
6. Aşağıdakilerden hangisi program öncesi yapılması gereken hazırlıklardır?
- A) Program akışını küçük kartlara yazmak
 - B) Program öncesi prova yapmak
 - C) Gösteri, konuk, yer, olay hakkında bilgi edinmek
 - D) Hepsi

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ – 3

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında konukların ve tesisin özelliklerine uygun olarak hazırlanan sahne gösterileri programını doğru olarak uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Çevrenizdeki çeşitli işletmelerde ve organizasyonlarda uygulanan sahne programlarını planlama aşamasından itibaren araştırıp yapılan işlemleri ve nelere dikkat edildiğini belirleyiniz. Araştırma sonuçlarınızı raporlaştırarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. SAHNE GÖSTERİLERİNİ AKTİVİTELERDE KULLANMA

3.1. Gösteriyi Planlama

Birinci öğrenme faaliyetinde bir sahne gösterisini nasıl planlayacağınız adım adım açıklanmıştır. Bundan sonraki bölümde öğrendiklerimize dayanarak sahne gösterisi planlayıp uygulamaya geçirme konularında pratik yapma olanağı bulacaksınız.

Gösterinizi planlamaya başlamadan önce bir araştırma yapıp program oluşturulurken göz önünde bulundurulması gereken etkenlere uygun olabilecek aktivitelerin bir listesi hazırlanmalıdır. Öncelikler konuk profilimize göre gösterinin türü hakkında karar verilmelidir. Örneğin; skeç mi yoksa dans gösterilerinden oluşan bir program mı olacağını belirlenmesinde konukların hangi milliyetten olduğu, ne tür aktivitelerden hoşlandıkları daha önceki deneyimlere dayanarak karar verilmesi gereken bir konudur. Tür belirlendikten sonra ikinci adım temanın belirlenmesidir. Her zaman programın bir teması olmayabilir. Ancak genel olarak içeriğimizin dayanacağı bir tema olması aktivite seçiminde işimizi kolaylaştıracaktır.

Üçüncü adımda listede yer alan tüm aktiviteler incelenip konuk profiline, işletmenin hizmet anlayışına, organizasyonun amacına, bütçeye, fiziksel ve operasyon koşullarımıza uygunluğu açısından değerlendirilip içlerinden tür ve temaya en uygun olanlar seçilmelidir. Gösteride yer alacak aktivitelerin adları, süreleri belirlenip içerik oluşturulur.

İçerikte yer alacak aktiviteler ve süreleri belirlendikten sonra rejî –program akışı- oluşturulur. Aktiviteler hangi sırayla programda yer alacak, ilk sırada hangi aktivite çıkacak, finalde hangi aktivite yer alacak gibi program sırası belirlenir.

Aktiviteler belirlendikten sonra rol alacaklar, ses, müzik, ışık, dekor, kostüm gibi yardımcı öğeler belirlenerek program uygulamaya hazır hale getirilir.

Çalışma konusu : Sınıfta arkadaşlarınızla çalışma grupları oluşturarak çeşitli kaynaklardan sahne gösterilerinin örneklerini araştırıp bir aktivite listesi oluşturunuz. Konuk profili, işletme anlayışı, organizasyonun amacı gibi kriterleri belirleyerek bir sahne gösterisi planı hazırlayınız. Çalışmanızı yaparken aşağıda verilen plan örneğini kullanabileceğiniz gibi kendi hazırlayacağınız plan şeklini de kullanabilirsiniz.

SAHNE GÖSTERİSİ PLANI	
Türü	
Tema	
Aktivitelerin Adı ve süreleri	
Reji	
Oyuncular	
Müzik	
Ses efektleri	
İşık efektleri	
Görüntü efektleri	
Yardımcı efektler	
Dekor ve aksesuarları	
Kostüm ve aksesuarları	
Duyurular	

Tablo 3.1

3.2. Uygulama

Program tespit edilip planlama yapıldıktan sonra işin çoğu tamamlanmış demektir. Artık yapılan planlamaya göre gösterinin uygulamasına geçilir. Bu aşamada da yapılması gereken bir çok hazırlık vardır. Öncelikle prova, araç gereçlerin temini gibi hazırlıklar için gösteriye ne kadar süre olduğu bilinmelidir. Süre belirlendikten sonra bir çalışma planı yapılır.

Çalışma planında şunlar yer almalıdır:

- Zaman planlaması
- Ödeme planı
- Tanıtım duyuru planı

Zaman Planlaması: Programla ilgili hazırlıklarımızı tamamlayıp gösterinin gerçekleştirilme zamanına göre prova, araç gereç temini gibi hazırlıkların yapılması için bir planlama yapılmalıdır.

- Gösterinin ne zaman ve hangi mekanda yapılacağı tespit edilir.
- Özel organizasyonlar için yer kiralama, gerekli yasal izinleri alma gibi işlemler başlatılmalıdır.
- Provaların zamanı planlanmalıdır.
- Malzemelerin temini -satın alma- ile ilgili zaman planlaması yapılmalı ve işlemler başlatılmalıdır.
- Malzemelerin imalatı ile ilgili zaman planlaması yapılmalı ve işlemler başlatılmalıdır(Dekor, kostüm ve aksesuarları).

Resim 3.1: Malzeme imalatı

İkinci aşamada gösteri bütçesi ile ilgili ödemelerin nasıl ve ne zaman yapılacağı planlanmalıdır. Ödeme planlaması aşamasında ise aşağıdakiler planlanır:

- Personel ödemeleri
- Malzeme ödemesi
- Mekan kira v.b. ödemesi

Üçüncü aşama gösteri duyurularının nasıl yapılacağıın planlanmasıdır. Duyuru ve tanıtımların hangi yöntemlerle, nerelerde, ne zaman ve kimlere yapılacağı planlanarak gerekli hazırlıklar başlatılır. Duyuru araçları temin edilerek yada hazırlanarak gösteriden önce ilgili birimlere ve kişilere ulaştırılmalıdır.

Duyurular çeşitli yollarla yapılabilir:

- Davetiye,
- Afiş,
- El ilanları,
- Gazete, dergi ilanları
- Anonslar

Resim 3.2: Gösteri duyuruları anonslarla yapılabilir.

Sayılan tüm planlamalar yapıp gerekli hazırlıklar başlatıldıktan sonra gösteriyi izleyecek konukların karşılanması ve ağırlanması ile ilgili işlemler yapılır. Konuklar nerede kimler tarafından karşılanacak, karşılamada dekor kostüm kullanılacak mı, konuklara ikram yapılacaksa ne ikram edilecek, girişte el ilanı v.b. dağıtılacak mı gibi sorulara yanıt aranmalıdır.

Gösteriye tam anlamıyla hazır olabilmek için yeterli sayıda prova yapılmalıdır. Bu prova için ne kadar süremiz kaldığına ve gösterinin niteliğine bağlı olarak değişir. Hatasız olarak hazır olmak önemlidir. En son gösterinin hemen öncesinde bir genel prova yapılır. Genel prova dekor, kostüm gibi tüm araç gereçlerle sanki konukların karşısında imiş gibi gerçekleştirilir. Provalar şu başlıklar altında yapılır:

- Aktivitelerin provası (Dans, skeç, parodi v.b.)
- Ses, ışık, görüntü provası
- Kostüm provası
- Genel prova (dekorla birlikte)

Programın genel provası yapıldığında olası aksaklıklar da ortaya çıkacaktır. Örneğin bir çok aktiviteden oluşan gösterilerde oyuncu değişimi, dekor değişimi konular sorun yaratabilmektedir. Program akışı oyuncuların yada dansçıların kostümlerini, makyajlarını değiştirip tekrar sahneye çıkmalarına fırsat tanınmalıdır. Eğer iki oyun arasında yeterli süre yoksa kostüm ve dekor tasarımı farklı oyunlarda kullanılabilir şekilde yapılmalıdır.

Her sahne gösterisinde gösteriden sorumlu bir kişi olmalıdır. Gösteri sorumlusu gösteri boyunca aktivitelerin aksaksız sergilenmesi için gerekli denetimleri yaparak program akışının gerçekleşmesini sağlamalıdır. Gösteri öncesinde oyunla ilgili tüm birimlere gösterinin genel rejisi verilmelidir. Her birimin kendi yapacakları ile ilgili program akışı ayrıca bulunmaktadır. Kostümcünün, dekorcunun, sesçinin, ışıkçının ayrı ayrı kendi program akışı bulunmaktadır. Ancak programın genel akışı da tüm birimlerde bulunur.

Gösteri saatinden önce konukları karşılayacak olan ekipte yerlerini alarak kendilerine düşen görevleri yerine getirirler. Gösteri saati geldiğinde ise tüm hazırlıklar tamamlanmış herkes yerini almış olmalıdır.

Resim 3.3: Her ne olursa olsun gösteri devam etmelidir.

Gösteri sahnelenip bitirdikten sonra her birim kendine ait araç gereçleri toplayıp gerekli kontrolleri yaparak yerlerine kaldırmalı, alanı bir sonraki aktivite için temiz ve düzenli bırakmalıdır.

3.3. Değerlendirme

Değerlendirme yapılan çalışmanın ne kadar başarılı olduğunu, hazırlayıcı ve uygulayıcılar tarafından fark edilemeyen aksayan yönleri olup olmadığını tespit edebilmek için gereklidir. Ayrıca değerlendirme sonuçları alındıktan sonra bu sonuçlara göre programda gerekiyorsa düzeltmeler yapılmasına olanak tanır.

Değerlendirme farklı yöntemlerle yapılır. Her bir yöntem farklı bir bakış açısı getireceğinden ayrı ayrı yapılmalıdır. Değerlendirmede kullanılan yöntemler şunlardır:

- Müşteri anketi ile değerlendirme,
- Şefin değerlendirmesi,
- İşletme yönetimini değerlendirme,
- Eğlence departman yöneticisinin değerlendirme,
- Koreografin değerlendirme,
- Animatörlerin kendi değerlendirmeleri

UYGULAMA FAALİYETİ

I. uygulama faaliyetinde seçtiğiniz sahne gösterisine ait aktiviteyi okulunuzda yada bir işletmede uygulayarak kaydediniz. Yaptığımız kaydı sınıfta arkadaşlarınızla izleyerek değerlendiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Aktivite ile ilgili önceden yaptığınız hazırlıkları gözden geçiriniz.➤ Aktivite alanını programa uygun olarak hazırlayınız.➤ Aktivitenizin provasını yapınız.➤ Prova sonuçlarına göre gereken düzeltmeleri yapınız.➤ Gösteriden önce alanda yer alan tüm araçların son kontrollerini yapınız.➤ Aktivitenizi plana uygun olarak sahnede gerçekleştiriniz.➤ Aktivite sonrasında kullanılan tüm araç gereçleri toplayarak alanın temizliğini yapınız.➤ Araç gereçlerin kontrollerini yaparak yerlerine kaldırınız.➤ Ekipte yer alan arkadaşlarınızla sahnelediğiniz gösteriyi değerlendiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dikkatli ve titiz çalışınız.➤ Sorumluluklarınızı tam olarak yerine getiriniz.➤ Olumlu iletişim içinde olunuz.➤ Zamanlamaya dikkat ediniz.➤ İş disiplinine sahip olunuz.➤ Çalışmalarınızı tüm aşamalarında kontrol ediniz.➤ Ortamı bulmak istediğiniz gibi bırakınız.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre uygulama faaliyeti 2’de yaptığınız drama organizasyonu çalışmasını değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet-Hayır” seçeneklerinden uygun olanını kutucuğa işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Aktivite ile ilgili önceden yaptığınız hazırlıkları gözden geçirdiniz mi?		
2. Aktivite alanını programa uygun olarak hazırladınız mı?		
3. Aktivitenizin provasını yaptınız mı?		
4. Prova sonuçlarına göre gereken düzeltmeleri yaptınız mı?		
5. Gösteriden önce alanda yer alan tüm araçların son kontrollerini yaptınız mı?		
6. Aktivitenizi plana uygun olarak sahnede gerçekleştirdiniz mi?		
7. Aktivite sonrasında kullanılan tüm araç gereçleri toplayarak alanın temizliğini yaptınız mı?		
8. Araç gereçlerin kontrollerini yaparak yerlerine kaldırdınız mı?		
9. Ekipte yer alan arkadaşlarınızla sahnelediğiniz gösteriyi değerlendirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

İşaretleme sonucunda “hayır” cevabı vererek eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuların tekrar uygulamasını yaparak eksiklerinizi tamamlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri dikkatlice okuyarak boş bırakılan yerlere doğru sözcüğü yazınız.

1. Sahne gösterisini türü belirlendikten sonra ikinci adım belirlenmesidir.
2. Üçüncü adımda listede yer alan tüm aktiviteler incelenip, işletmenin hizmet anlayışına, organizasyonun amacına,, fiziksel ve operasyon koşullarımıza uygunluğu açısından değerlendirilip içlerinden tür ve temaya en uygun olanlar seçilmelidir.
3. İçerikte yer alacak aktiviteler ve süreleri belirlendikten sonra rejî yani belirlenir.
4. Çalışma planında planlaması, ödeme planı, planlanması yer almalıdır
5. Duyuru yapmanın 5 yolu bulunmaktadır. Bunlar;
1) 2) 3)
4) 5)
6. Genel prova;, gibi tüm araç gereçlerle sanki konukların karşısında imiş gibi gerçekleştirilir.
7. Değerlendirme yapılan çalışmanın, hazırlayıcı ve uygulayıcılar tarafından fark edilemeyen olup olmadığını tespit edebilmek için gereklidir.
8. Değerlendirmede kullanılan yöntemleri;
1..... 2.....
3..... 4.....
5..... 6.....

MODÜL DEĞERLENDİRME

Orta yaş Rus konukların ağırlıkta olduğu bir konaklama işletmesinde uygulanmak üzere kırk beş dakika sürecek bir sahne gösterisi programı hazırlayarak uygulama ile ilgili planlamaları yapınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Sahne gösterisinin türünü konuk profiline uygun olarak belirlediniz mi?		
2. Temanızı belirlediniz mi?		
3. İçerikte yer alacak tema ve türe uygun aktiviteleri belirlediniz mi?		
4. Aktivitelerin sürelerini belirlediniz mi?		
5. Program akışını oluşturduunuz mu?		
6. Aktivitelerde rol alacak animatörleri belirlediniz mi?		
7. Kullanılacak müzik ve ses efektlerini belirlediniz mi?		
8. Kullanılacak görüntü efektlerini belirlediniz mi?		
9. Kullanılacak ışık efektlerini belirlediniz mi?		
10. Kullanılacak yardımcı efektleri belirlediniz mi?		
11. Kullanılacak dekor ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
12. Kullanılacak kostüm ve aksesuarlarını belirlediniz mi?		
13. Program duyurularını nasıl ve ne zaman yapacağınızı planladınız mı?		
14. Provalarınızı planladınız mı?		
15. Gösterilerin uygulanacağı alanı planladınız mı?		
16. Malzeme hazırlığı ile ilgili planlamanızı yaptınız mı?		
17. Ödemelerinizle ilgili planlamalarınızı yaptınız mı?		

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ – 1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	C
3	D
4	B
5	E
6	A
7	E
8	B
9	A
10	C

ÖĞRENME FAALİYETİ – 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Mikrofon
2	Tonmayster
3	Mikrofonik
4	Konuşma
5	D
6	C
7	D
8	B
9	D
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ – 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	temanın
2	Konuk profiline, bütçeye
3	Program akışı
4	Zaman, tanıtım ve duyuru
5	Davetiye, afiş, el ilanları, gazete, dergi ilanları, anonslar
6	Dekor, kostüm
7	Başarısını, aksayan yönleri
8	Müşteri anketi, Şefin değerlendirmesi, İşletme yönetiminin değerlendirmesi, Eğlence departmanı yöneticisinin değerlendirmesi, Koreografin değerlendirmesi, Animatörlerin kendi değerlendirmeleri

KAYNAKÇA

- SIKIK Nevzat, **İnsanları Yönetme Sanatı**, Gönen Yayınları, 1999, Adana
- ÖNEN Akın, **Türkçeyi Türkçe Konuşmak**, Kutlu&Avcı Ofset, 1999, Antalya